

شده است و وسکيل حق ملت است نمی شود نصب کرد.

وکیل التجار - بجهت رفع اشتباه خیالی ما سند همان نظامنامه است که بصره رسیده حال شامبرگوئید که سهو شده و نسخ شود در صورتیکه هنوز داخل اجرای آن نشده ایم قارق بین اشتباهات ماهمان قانون است که بصره رسیده است.

دکتر ولی الله خان - مجلس نباید وکیل از جانب هر کسی اختیار کند. ولی این هست که اگر وکیل استیفا کند مجلس باید از آن ایالت بخواهد مسئله تمام است مجلس **وکیلان تهران** را انتخاب میکنند و از سایر ولایات میخواهد من تعجب میکنم که اینهمه مباهله برای چیست؟

نایب رئیس - يك مجلس دیگر برای تمام این مسئله خوبست بشود که يك نظری بکنند تا تمام شود.

دکتر ولی الله خان - وقت مجلس نباید صرف این گورنه مذاکرات بشود باید رجوع بآن کمیسیون کنند و اگر می خواهند قطع شود رای بگیرند.

مخبر الملک - اگر باید از روی قانون که صعه شده عمل شود اینست که هست و بنده عرض میکنم این قانون برای ملاحظه حال ماغیلی خوب است و باعث اشکال نیست.

نایب رئیس - تا این اندازه مذاکره باقی است خو - است آقایان افکارشان را حاضر کنند برای مجلس آتیه.

آقا سید حسین - روز پنجشنبه برای انتخابات باقی مانده از کولای طهران است.

مستشار الدوله - چند روز قبل در باب پلتیک ایران اجامی عرض کرده بودم و بعضی از خطوط اصلی آن حسن روابط با دول متعابه است که تاکنون بخوبی این مسئله منظور شده است چنانچه در این انقلابات اخیر بیان نامه متحدالهالی از طرف مجلس بعموم سفارتها نوشته شده بود و جوابی هم از بعضی سفرا رسیده و دیروز یکی دوتای از آنها در مجلس خوانده شد بواسطه این حسن روابط حسن ظن عمومی موافقت پیدا میکرد دیامسلك پارلمان ایران ولی جای کمال تأسف است در حالتیکه حسن نیت دول متعابه نسبت بایران در اینجامه کور و مشکور است یکی دو فقره اخبار ملالت انگیز از سرحد رسیده. اولادولت روس چند روز قبل بوزارت خارجه اظهار داشته بود که دولت روس می خواهد بر عده مستعطفین قونسولگری تبریز بیفزاید معلوم است که وزارت خارجه قبول این مطلب را نکرده و مشغول مذاکرات لازم بودند قبل از اینکه این مذاکرات تمام شود معلوم شد که سی و دو نفر قراق وارد تبریز شده همانطور چندی قبل سفارت انگلیس بعنوان معافهت معادن نفت که امتیازش با اتباع انگلیس است بوزارت خارجه اطلاع داده بود که ۲۲ نفر سواره هندی بطرف امواز خواهد آورد و بدون تحصیل اجازه رسمی دولت وارد خاک ایران کرده بود علاوه بر این دیروز معلوم شد که عده قزاقی قشون وارد سرحد ایران یعنی (جلغای روس) شده است لهذا لازم است اگر مجلس تصویب می نمایند

وزیر امور خارجه روز سه شنبه احضار شده اولاد از ایشان سؤال شود که دولت همسایه چه حق دارد بدون اجازه رسمی قشون بفاک دولت همجوار وارد کند ولو چند نفر بعنوان مستعطف قونسولگری ثانیاً ایضاحات خواسته شود که دولت روس چرا بحدود ایران بکند سر بازو سوار آورده است.

اسدالله میرزا - در این چند روز که دچار انقلابات و اغتشاشات بودیم الحمدلله که بخوبی رفع شد و باید تشکر کنیم که تمام نویسندگان عالم می نویسند که ملت نیم مرده زنده شود باید از اقدامات و اهتمامات صحیح اسلام کمال تشکر را بنمائیم و بعد از آن از مسایند گن دول متعابه که از روی آن اتحاد و مناسبات و خصیایات انسانیست که داشتند اقداماتی کردند و آنطور که خواستیم با اقدامات دوستانه ایشان صلحی واقع شد و ما هم اظهار امتنان و تشکر کردیم و حسن ظنی در این خصوص از برای ملت پیدا شد اینک میگویند این عده سوار و قزاق از طرف دولین بدون اذن و تصویب وزیر امور خارجه وارد شد آن حسن ظن ملت تبدیل بسوء ظن گردیده حال امید داریم که بعد از اغطار بوزیر امور خارجه و آمدن ایشان بمجلس توضیحات صحیحه در این باب خواهند داد و اقداماتی هم که نمودند آرام اظهار خواهند داشت که دوباره این سوءظن ملت تبدیل بحسن ظن شود.

آقا میرزا ابوالحسن خان - البته وزیر امور خارجه آمده توضیحات هم خواهند داد و من میتوانم فعلاً آنچه که توضیح مینهد بر عرض رسانم اما عرض میکنم ولی میگویم حال ما امروزه حال آن اشخاصی است که روی دریا سرگردان باشند در شب تاریک و بیک ستاره بجهت هدایت نه بینند رفع این پیش آمد ها و بلیات وارده را مکرر عرض کرده ام و حال هم میگویم که باید عقد اتحاد واقعی مابین دولت و ملت بسته شود و طریق آنچه در دامن دارند بریزند و دست بست یکدیگر داده اصلاح کار خود را بنمایند والا همیشه دچار این بلیات خواهیم بود

وکیل التجار - بعد از ملت ایران امروز تمدنی بروز دادند که معلوم همه عالم شده و بواسطه شیوع وسط تمدن در روی زمین اینها بزودی نتیجه آنرا اتخاذ کرده بسرعت رو بتمدن وترقی گذاشتند و در کمال صحت و سلامت و نجات مهدهتار کرده اند و ورود این عده سوار و قزاق موجب پریشانی حواس ملت نخواهد شد الا این که بجهان ملاحظه کنی گفته شد بواسطه ارتباط کامله دول متعابه این کار فی الجمله باعث سوء ظن ملت می شود این است که گفتند وزیر امور خارجه آمده توضیحات بدهند که رفع سوء ظن بشود.

آقا شیخ حسن - بنده در اینجا عرض میکنم که بگوش ملت برسد دیروز آن دو کافه که از سفارت روس و انگلیس آمده هیچ فرق نداشت به بینید که آنها چه قسم با هم اتحاد و دوستی دارند ما هم باید همین طور متفق و متحد باشیم الحمدلله دولت با ملت کمال اتفاق را دارند منتها

نتیجه خیالات بعضی مردمان مقصد بود که رخ داد آنها رفیع شد و هیچ نگرانی نیست.

آقای میرزا آقا محمد باهله مدتی علماء و سایرین زحمتی کشیدند تا تغییر شکلی دادند و این تغییر محض از برای حفظ دین و مملکت است چون هر دو اینها با هم توأمند بنده میگویم ما باید دهر صورت خودمانرا حفظ کنیم و ترقی کنیم و حفظ حدود مملکت خود را بنمائیم در داخله با هم اتحاد بنمائیم و حفظ سرحدات را بکنیم باید از وزرا توضیح خواست و به بینیم که چطور در حفظ حدود و ثغور اقدام نموده اند (در این موقع رئیس با اتفاق آقای علاء الدوله و آقای معین الدوله وارد شدند و عموم و کلا از زیارت ایشان اظهار خرمی فوق العاده نمودند)

رئیس در واقع از حسن نیت و همراهی و کلاذ معظم و ملت در حق علاء الدوله و معین الدوله که هر دو برادر شاهماو ملت هستند کمال تشکر را دارم.

آقای حاج امام جمعه - بنده عرض میکنم که آقای علاء الدوله و معین الدوله يك فرضی از قرضهای خود را ادا کرده اند خوب است سایرین هم با ایشان اقتدا کنند (در این موقع عموم و کلا از همراهی علاء الدوله و معین الدوله اظهار تشکر نمودند) (مجلس ختم شد)

مذاکرات روز سه شنبه دوم

ذی الحجة الحرام دارالشورای ملی

خلاصه مذاکرات روز یکشنبه سلخ ذیقعدہ را آقای میرزا طاهر قرائت کردند.

آقا سید حسین - در اینجا فرار شده است که روز سه شنبه انتخاب و کلا شود بدون مقدمه انتخاب شود صحیح نیست فرار شد که عده را صورت نوشته و معرفی شوند که هنگام رای دادن از روی بصیرت و اطلاع باشد استدعا دارم اگر اسامی آن اشخاص نوشته شده معرفی بشوند.

آقای میرزا محسن - اول ترتیب بفرمائید بدائیم که همه آن عده را باید مجلس انتخاب نماید یا نه؟

آقا سید حسین - باید مجلس انتخاب نماید.

سید الحکما - انتخاب و کلا با وجوب نظامنامه است که شصت نفر معین شده و اگر خارج از نظامنامه است مجلس مختار است هر چه میخواهد انتخاب میکند عده که فعلاً موجودند پنجاه و سه نفر می باشند و سه نفر از فلاحین باید انتخاب شوند چهار نفر دیگر باقی میمانند.

آقا سید حسین - سه نفر که از برای اعیان انتخاب کرده بودند و آن عده که از برای طبقات معین شده است زیاده از شصت نفر میشود زیرا وقت انتخاب باعیان و اشراف اعلان کردند که بیاید و کبل انتخاب کنید بعد گفتند که زیاد میشوند گفتند حق اعیان و اشراف از ظلم افتاده و بآنها حق انتخاب داده شد و هنوز یک نفر وکیل هم از جانب آنها در مجلس هست پس باید عوض آنها یکسکه استمفا داده اند انتخاب شود.

میرزا محمود - ما میخواهیم بدانیم این اشخاص هر گاه استمفا نیند ادند یا مرحوم نمیشدند آیا آنها وکیل بودند یا نه اگر وکیل بودند حالاً هم باید مجلس عوض آنها را انتخاب نماید.

حاج معین التجار - آرزو که این نظامنامه نوشته شد تمام این ملاحظات در او شده و چیزی فرو گذار نشده و باید بهم زدن او مصلحت نیست و باید همینطور که نوشته شده عمل شود .

آقای حاج امام جمعه - میخواهم ببینم اشخاصی که رفته اند اگر بموجب نظامنامه است باید هوششان انتخاب شود و اگر مصلحتاً بوده است لازم نیست مقصود بنده این است .

رئیس - در این مطلب مذاکرات بقدر کفایت شده نتیجه چه خواهد شد .

آقای میرزا سید علی قهی - نتیجه این است و کلانی که استمفا کرده با مرحوم شده اند بموجب تحقیق جناب مخبر الملک هشت نفرند و باید عوض آنها را مجلس انتخاب بنماید و دیگر از بیات آن اشخاصی است که باید انتخاب شوند فراد شد که اسامی آن اشخاص معین شده و در بین خود و کلا صحبت شده روز پنجشنبه انتخاب شوند .

عمادالحکما - اینها خارج از موضوع است موضوع مذاکره آن است که آنچه مجلس حق دارد انتخاب نماید عده آنها معین شود .

آقای میرزا فضلعلی آقا - نظامنامه ای که قبل از ما نوشته اند یا ما برای بعد می نویسیم اگر بنا باشد ما نفهمیم پس کو خواهد فهمید امروز ما نظامنامه داریم اگر صحبت در نسخ آن است که هیچ اگر نیست که بر طبق آن رفتار شود .

رئیس - آقای شیخ حسین در حقیقت آقای میرزا فضلعلی آقا جواب شما را دادند این نظامنامه در دوره تغییر داده نخواهد شد و همانطور که نوشته شده صحبت و مشورت فرست باید آنچه استفاده اند وقت شده مجلس عوض آنها را انتخاب نماید .

اسدالله میرزا - گویا مذاکره در این مسئله دیگر کافی است ابتدا قرار شده بود که مجلس خاص شود و یک عنوانی بشود حال که این طور است اذن بدید تماشاچی ها بیایند و اگر صلاح میدانند در مسئله که بنا بود وزیر امور خارجه بیایند توضیح بدهند حال در کمیسیون حاضرند خوبت بیایند سؤال شود .

رئیس - این مطلب تمام است همانطور که در نظامنامه نوشته شده است باید عمل شود و مجلس بجای آنها انتخاب نماید .

حاج سید نصر الله - یکی دوفتر از روزنامه نویسها خیلی از حد خود تجاوز کرده اند و اگر این طور باشد باز اسباب درد سر خواهد شد خوب است جلوگیری شود و آیا مجلس باین طور راضی است (مه گفتند خیر و باید جلوگیری شود) .

آقای میرزا سیبعلیقینی - فوائده روز نامه خیلی است مادامیکه بوظائف خود رفتار نمایند و اگر خارج شد البته بهمان درجه ضرر دارد .

آقای میرزا ابوالحسن خان - این وظیفه وزیر علوم است که وقتی ملاحظه نمود روزنامه تعطیل کرده جلوگیری نماید تکلیف مجلس .

آقای شیخ حسین - تکلیف مجلس است که تاکنون قانون انتظامات معطل است (در این موقع وزیر امور خارجه بمجلس آمدند) .

اسدالله میرزا - آرزو صحبت شد که وزیر امور خارجه آمده این توضیحات را بدهند از قراریکه در میان مردم مذاکره است و تعلیق هم شده و صحیح است گویا چند عهده توپ و سوار بسرحد جلفای روس آمده و لا توضیح این را بدهند و نیز سی و دو نفر قزاق به تبریز وارد کرده اند و همچنین دولت انگلیس با سم حفظ معادن نفت بدون اجازه رسمی دولت چند نفر سوار هندی وارد اهواز کرده است توضیح می خواهم که بدانیم در این باب چه اقدامی کرده اند .

وزیر امور خارجه - در باب سی و دو نفر قزاق به تبریز صحیح است ولی از وقتی که بنده داخل وزارت خارجه شده ام مذاکرات لازمه شده و بجای لازمه هم اطلاع داده شده و نتیجه مذاکرات و اقدامات آنچه که شده بکمیسیون خارجه رسیده و خواهد رسید و حالا نمی توانم آن توضیحات را بدهم ولی همیشه می گویم اقدامات لازمه از طرف دولت شده هر وقت نتیجه کامل حاصل شد عرض می نمایم و همینطور در باب سوار هندی اقدامات لازمه بعمل آمده و در کمیسیون خارجه و مجلس وزراء مشغول مذاکره و نتیجه این اقدامات هستیم هنوز نتیجه که بشود گفت حاصل نشده بد که نتیجه حاصل شد عرض می کنم .

آقای سید حسن قهی زاده - در یک فصل قانون اساسی که حق می دهد وزیر بگوید نمی توانم توضیح بدهم گویا تجاویز شده و این فصل برای این است که معاهده معرمانه یا یک مطلب خیلی مهمی باشد آن وقت وزیر مسئول می تواند بگوید که نمی توانم ملأً توضیح بدهم اما یک سال است ما می بینیم وزارت خارجه در هر مسئله جزئی می گوید نمی توانم توضیحات بدهم و اقدامات لازمه شده و این اقدامات هیچ معلوم نیست چیست گویا این دفعه دوم است که قزاق آمده بموجب قانون بین الدول هیچ دوک نمی تواند بدون دادن توضیحات و اجازه رسمی یک عده سوار وارد خاک دیگری نماید .

وزیر امور خارجه - بنده همیشه عرض کرده ام که اقدامات شده و نتیجه آنها عرض خواهم کرد تا حال همه را عرض کرده ام مثل مسئله مصر و جد و غیره این مسئله هم یک اتفاقی است که در زمان بنده رخ داده تا مذاکرات و اقدامات یک جایی منتهی نشود و نتیجه حاصل نشود نمی توانم عرض کنم اما آن ماده قانون اساسی بجهت همین مطالب است بجهت معاهده معرمانه آن یک فصل دیگری است پس هر وزیری نمی تواند بگوید که حالا نمی توانم توضیح بدهم در صورتیکه کمیسیون خارجه هم هست و نظارت دارد با این وصف مجلس بوجه اظهار بی اعتمادی نباید بیک وزیری بکند .

لسان الحکماء - بنده می خواهم در کلمه بنوسط سیم خارجه عرض کنم بموجب قانون بین الدول و الملل با هیحضرت (ادوارد) و اه لیحضرت امیر طوری روس که دو ما در آنجا بتاز کی افتتاح و حفظ حقوق بین الملل را می نمایم عرض می نمایم (بنده با عدالت و حریت) و امروز هم که دولت ایران باین سعادت نایل گشته و در این پارلمان است نمی تواند خلاف قانونی به بیند و تا کمیسیون هم برخلاف قانون رفتار

نگرده است بنا بر این گمانم این است که پارلمان انگلستان و دوما روس بموجب قانون بین الملل و الدول و حفظ آن آنها بیکه وارد خاک ایران شده اند نگذارند باشد و برگر دانند .

حاج معین التجار - ماوریت این سرحددار های ما چیست آیا حق دارند که بگذارند این سوار و قزاق وارد شوند یا باید ممانعت نمایند .

آقای سید حسن قهی زاده - می خواهم در جواب وزیر امور خارجه عرض نمایم که این دفعه اول نیست مکرر گفته اند نتیجه را خواهم گفت و گفته اند مثل مسئله سعدالدوله و آنکهی این جزئیات نباید مغفی بماند اینها بموجب حقارت ملت است با کمالتی حقوق خود را بمان سپرده اند و اول وظیفه وکیل حفظ استقلال و شئون ملت است پس نمی تواند بیک کلمه راضی شود شاید سایرین راضی شوند اما من راضی نمی شوم که این مسئله در استتار باشد لااقل میخواستند که کمیسیون خارجه را در استتار این مطلب با خودتان همراه نمایند که اینها را و کلا را مسیوق نمایند .

وزیر امور خارجه - در باب سعد الدوله اینکه گفتم اقدامات می شود بعضی مطالب است که طول میکشد مذاکره لازم دارد و توضیح آن بتأخیر می افتد دیگر شما غیر از این کاری ندارید که بی نتیجه مانده باشد البته ما هم همه طور باید ملاحظه کنیم در این مواقع وزیر اگر کاری کرد که هنوز نتیجه نداده نمی تواند اظهار کند و باید این گونه مطالب در آن کمیسیون که بجهت این کارها متعقد می شود مستور بماند و مجلس از برای این مطالب در کمیسیونها بجهت هر کاری یک کتابچه به الوان مختلفه درست میکند که این مطالب و مذاکرات در آنها ثبت شود بعد از حصول نتیجه آنچه که صلاح است چاپ کرده منتشر نمایند .

اسدالله میرزا - از مذاکرات وزیر امور خارجه فهمیده میشود که مشغول مذاکره هستند و هنوز تمام نشده و بنده که یکی از اجزاء کمیسیون خارجه هستم اطلاع دارم و تصویب می کنم که این مطلب در استتار باشد ولی دو سؤال شد یکی در باب ورود قزاق به تبریز و سوار هندی به اهواز یکی دیگر ورود و عسکر و سالدات بسرحد جلفای روس آنرا هم توضیح می دهند یا اینکه این توضیح برای هر دو بود .

وزیر امور خارجه - در این باب مذاکره شده است جواب اظهار داشته اند که بجهت حفظ سرحد داخله خودمان و تجاوزات بوده .

آقای سید حسن قهی زاده - آیا وزیر امور خارجه قانع شده اند باین جواب .

وزیر امور خارجه - بنده همیشه مشغول مذاکره هستم .

آقای سید حسن قهی زاده - از قراریکه شنیده ام و بشام می توانید اجنرال قونسولگری تفلیس سؤال نمایند که چهارده هزار قشون می خواهند در آنجا وارد نمایند و مشغول تهیه آذوقه و منزل هستند در این صورت البته دولت اقداماتی کرده و میکنند مجلس و ملت هم باید از اقدامات

ایشان مستعضر باشند و نیز باید این سردمداران بدون اجازه نگذارند کسی از نظامی وارد خاک ایشان شود ولو یک نفر باشد نه اینکه اینطور غیر منظم باشد.

آقای حاج امام جمعه - در این صفت ساله اخیره از بس که خون مانجمد گردید و حس ملیت مان کم شده می خواهن ما را مطیع نمایند ولی ما نمی خواهیم مطیع شویم بلکه ما هم می خواهیم مثل دیگران مطاع و آزاد باشیم و تمام بشریک جنس هستند و حقوقشان مساویست پس چه نماند یک اندازه همسایه که فوت پیدا کرد قشون وارد خاک ما نماید ولو چند نفری باشد و یارلمان ما از وزیر امور خارجه توضیحات این مطلب را خواهد داد و جواب می گوید که اقدامات لازمه شده و خواهد شد و ما باین قانع شویم و الله من باین جواب راضی نخواهد شد ما باید که اول رشهای سفید ما علماء بخون خودمان در آن حدود رنگین شود نخواهیم گذاشت یک نفر وارد خاکمان شود دست تمدنی برض و ناموس مان دراز نکند.

آقای میرزا ابوالحسن خان - در این خصوص کمیسیون خارجه مذاکرات زیاد شده که بیست و دو نفر سوار هندی که بیست نفر سوار و دو نفر صاحب منصب است با هم حفظ معدن نفت و بیست و هفت نفر قزاق با پنج نفر صاحب منصب برای فوسل و کوری تبریز وارد شده و مکررم مذاکره این مطلب شده است و یک اندازه هم وزیر امور خارجه حق دارند اگر چه مافانق نشده ایم و تمام مذاکراتی هم که در این باب بعمل آمده در دفتر کمیسیون خارجه ثبت است اگر آقایان میخواهند اطلاع حاصل نمایند رجوع بآن نمایند و وزیر خارجه هم اقدامات در این باب کرده اند و البته هر کس از رهایای خارجه در این خاک است در حمایت دولت علیه بوده و هست و ملت ایران با جان و مال در حفظ جان و مال آن ها میگوشتند و گمان این است توضیح ثانوی که وزیر امور خارجه در این باب بدهند باعث خوشوقتی همه بشود.

رئیس - این مراسله ایست که از طرف سفارت کبری عثمانی رسیده است قرائت می شود (قرائت شد قریب باین مضمون جناب مستطاب مشفق مهربان مراسله که از طرف پارلمان نوشته شده بود رسیده زیاد موجب شرف و خرمی گردید از اتحاد و مناسبات دولتی علیین همیشه منتظر ترقی و تمدن و رفح حوادث و انقلاب بوده اینک دستار بجناب مستطاب اظهار میدارد که بنا بر آنچه اعلیحضرت شفاهاً باین دستدار فرموده اند قصدی درباره پارلمان نداشته و در آتی هم نخواهند داشت در این موقع تبریک دوستانه گفته همیشه اتحاد و اتفاق بین دولت و ملت را طالب میباشد و نیز مراسله که از طرف سفارت آلمان رسیده بود قریب باین مضمون قرائت شد جناب مستطاب مشفق مهربان مراسله شما واصل شد و بر مطالب آن استحضار حاصل کرده تمام دول متعابه که خواستار سعادت ایرانند تمامی منتظر رفح این افشاشات و انقلابات بوده بر حسب حیسات و جدانیه و انسانیت برای رفح این فائله حضرت هابونی مشرف شده و اعلیحضرت فرمودند

که هیچ وقت نسبت به پارلمان قصدی نداشته و ندارم لذا بنا بر آنچه که شفاهاً باین دستدار فرموده اند بر طبق قانون اساسی رفتار میفرمایند و انشاء الله در آتی هم موافقت فرموده صل بقانون اساسی خواهند فرمود در این موقع دستدار از طرف دولت مقسم متبوع خود بیارلمان اظهار تبریک می نماید و همیشه دولت آلمان طالب ترقی دولت علیه بوده کمال اتحاد و رابطه دولتی را داشته و دارد.

رئیس - در حقیقه از این احساسات مأمور این دودولت کمال خوشوقتی و امتنان را داریم.

آقای میرزا ابوالحسن خان - چنانچه در آن روز مرقوم سابق از سفارت روس و انگلیس رسیده بود نوشته بودند که مراسله مجلس رسیدن گفتم که مراسله بوده و بیان نامه بوده همین طور اینجام عرض می نمایم که مجلس بسفیر آلمان بلکه بتمام سفرا مراسله نوشته بیان نامه نوشته بوده (مجلس ختم شد)

مذاکرات روز پنجشنبه

چهارم شهر ذی الحجه

الجرام دار الشوری ملی

خلاصه مذاکرات روز سه شنبه دوم آقا میرزا مرضی قلیخان قرائت کردند امروز آقای مبتدع التولیه وکیل محترم زائریه مقدسه حضرت عبدالعظیم علیه السلام را با کمال تجلیل و توقیر و احترام بمجلس مقدس وارد کردند.

رئیس - جناب متدالتولیه نماینده وکیل حضرت عبدالعظیم هستند و انشاء الله مبارک است و البته اعتبارنامه ایشان در کمیسیون انتخابات قرائت و ملاحظه شده و صبیح است

آقای حاج امام جمعه - غیر از اعتبار نامه ایشان که صبیح است قریب دوازده نفر از اهالی آنجا به همراهی ایشان آمده و برای شهادت حاضرند چه اعتبارنامه بهتر از این است

آقای شیخ حسین - خیلی افسوس می خورم با وجود اینکه وعاظ و روزنامه نویسان بی قرص اتصالاً مردم را با اتفاق و اتحاد ترغیب و تحریص مینمایند و غالباً در این رشته تکلم کرده و مینویسند و نیز بنا بر فرمایش جناب حاج امام جمعه قریب دو هزار نفر از اهل حضرت عبدالعظیم به همراه ایشان آمده و شهادت میدهند.

ممهلاً روز سه شنبه عریضه در این باب به کمیسیون انتخابات رسیده که اعتبار نامه ایشان محل حرف است و الان هم با کمیسیون طرف گفتگو هستند و مقصود ما این بود که از حضرت عبدالعظیم و کلبی انتخاب شده موجب تکمیل اتحاد بین اهالی آنجا باشد و انشاء الله انتخاب ایشان مبارک است ولی باید طوری باشد که بعدها به هیچ وجه اسباب زحمت و کلاهی معترم و کمیسیون فراهم نشود و خودشان همت نموده این اختلاف را رفع کنند.

آقای میرزا محمود - وظیفه و کلا این است که از هر جا و کجیل بموجب نظامنامه انتخاب شده است او را قبول کنند و مخالفت چند نفر محل اعتنا و اعتبار نخواهد بود.

رئیس - سلیبه ایست از طرف مجلس نوشته شده قرائت شود (قرائت شد قریب باین مضمون)

چون لازم است هر امیری در موقع خود تکمیل شود لذا آقایان و کلائی که قسم یاد نکرده اند روز پنجشنبه در مجلس قسم یاد نمایند اگر مجلس تصویب نماید (در این موقع همه تصویب کردند و گفتند خیلی لازم است)

وکیل الرعایا - بنده عقیده ام این است که این مطلب باید قانونی شود که کلبه مستخدمین ادارات دولتی در هر کجا نتوانند داخل در خدمتی شوند مگر اینکه در انجمن ایالتی یا ولایتی در طهران در مجلس مقدس حاضر شده قسم یاد نمایند.

رئیس - اول باید خود و کلا حاضر شوند برای اینکه و کسانی که از کلا قسم یاد نکرده اند قسم یاد نمایند و از جمعه کسانی که قسم یاد نکرده است یکی خود چنده هستم و اگر صلاح است کلام الله مجید را حاضر کرده الان قسم یاد نمایم یا باشد برای موقع دیگر (در این باب اظهار داشتند که در آخر مجلس پس از مذاکره مشغول اینکار شوند)

لسان الحکما - پس باید در صورتیکه و کلا قسم یاد می نمایند هیئت وزراء جدید هم که قسم یاد نکرده اند حاضر شده قسم یاد نمایند.

رئیس - در صورتیکه پادشاه مملکت و کلا قسم یاد کرده اند البته آنها هم یا کمال افتخار حاضر شده قسم یاد می نمایند.

آقا سید حسن ققی زاده - بحکم عقل و وجدان نجات مملکت در اتحاد و اتفاق است و ما وسیله برای این اتفاق و اتحاد در عالم اسلامت غیر از قسم چیز دیگری نداریم پادشاه مملکت قسم یاد کرده اند و همچنین اکثر و کلا بنا بر این معلوم شد که پادشاه و کسانی که قسم یاد کرده اند مایل به ترقی و تأمین این مملکت هستند مگر چند نفری که نفع خود را در هرج و مرج بودن و افشاش مملکت می دانند و اطراف شاه را گرفته باعث این انقلابات شده اند اینها همان اشخاصی هستند که قسم یاد نکرده اند پس خوبست بعضی اطینان مجلس و ملت تمام مستخدمین دولتی حتی ادارات قشونی و باقی مانده و کلا همه قسم یاد نمایند بآن شروطت معینه که تا اتحاد کامل بعمل آمده و انشاء الله مملکت بودی در بر ترقی گذارد

وکیل الرعایا - خوبست حکام ولایات هم به همین ترتیب در وقت مأموریت در مجلس حاضر شده قسم یاد نمایند.

رئیس - این مسئله در همه جا معمول است استثناء ندارد در صورتیکه اعلیحضرت قسم یاد نموده اند تمام مستخدمین دولتی هودر همین حکم هستند و باید قسم یاد کنند (در این موقع رئیس بواسطه سری شدن مجلس از نظر گیان که اغلب آنها اهل حضرت عبدالعظیم بودند معذرت خواسته و توصیه و سفارش در خصوص اتحاد و اتفاق و رفع اختلاف و تقارمین جناب متدالتولیه و اخیری ایشان نموده که حتی المقدور در اصلاح امر بکوشید که هیچ وقت مجلس راضی باختلاف و نفاق نیست و همچنین از آقایان علماء حضرت عبدالعظیم در اتحاد و اتفاق اهالی آنجا خواهش و تاکید نمودند)

(مجلس هلنی بمجلس بسری گردید)